

групою. Викладачі коментують отримані результати і визначають більш «життєздатний» проект. Його розробники за наявними рейтингами та результатами розв'язку комплексної семестрової задачі отримують переваги на заліку.

Використання комплексної задачі змушує студентів активно включатись в роботу, систематизує їх знання з різних навчальних курсів, показує спосіб практичного застосування, містить елементи новизни і змагальності. Рекомендується для 4—5 курсів стаціонарної та 5—6 курсів заочної форми навчання. Використання комплексної семестрової задачі може бути корисним при викладанні інших економічних дисциплін.

*Ю. Ю. Станкевич, аспірантка,
кафедра історії економічних вчень та економічної історії*

НОВІТНІ ПІДХОДИ У ДОСЛІДЖЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ ПРИРОДИ ДОМОГОСПОДАРСТВА

Стрімкий розвиток світових економічних процесів висуває підвищені вимоги щодо комплексного дослідження усіх інституційних одиниць. Ці вимоги, у першу чергу, стосуються домашніх господарств, які стали не тільки постачальниками робочої сили, а й носіями підприємницької діяльності й основним інститутом розвитку індивіда. Складність дослідження домогосподарства пояснюється різноманітністю функцій, які воно виконує, великою кількістю самих домогосподарств та їх якісною відмінністю.

Домашнє господарство потребує розгляду не тільки на макрорівні, але й на мікрорівні. На макроекономічному рівні досліджується уся сукупність домашніх господарств, що представляє сектор домогосподарств. Під час такого аналізу оцінюється загальне макроекономічне значення їх діяльності, способи адаптації до змін у світовому господарстві тощо. Такий аналіз є дуже важливим, тому що вивчає поведінку домогосподарств, відображає економічне положення населення та його інтереси в цілому та здійснює суттєвий вплив на національну економіку.

Мікроекономічний аналіз передбачає розгляд домогосподарств як окремих економічних одиниць. При такому дослідженні аналізуються економічна активність, економічний потенціал, економічні відносини між членами домашнього господарства.

Макроекономічний і мікроекономічний рівні дослідження тісно взаємопов'язані між собою, тому що ті явища та процеси, що

відбуваються у домогосподарстві як єдиному секторі економіки та вивчаються економістами на макрорівні, складаються шляхом аналізу великої кількості самостійних домогосподарств.

При всій важливості зазначених рівнів дослідження основи економічної поведінки домогосподарства не можуть бути пояснені тільки за їх допомогою. Проте й на основі поєднання двох видів аналізу не можна отримати цілісну картину про домогосподарство. Дослідження домогосподарства потребує міждисциплінарного підходу, системного аналізу, адже при розгляді домогосподарств потрібно враховувати не тільки економічні, але й політичні, психологічні, соціальні, демографічні чинники, особливості нормативно-правової бази, які неодмінно впливають на прийняття рішень, поведінку й діяльність домашніх господарств.

Проте, сьогодні, незважаючи на існуючі дослідження, домогосподарство залишається найменш вивченим економічним суб'єктом у порівнянні з державою та організацією. Умовно домогосподарство називають «чорним ящиком». Більшість учених виходять з того, що для домогосподарства відомі лише вхідні фактори та вихідні параметри. Процес ведення домогосподарства, прийняття рішень, використання наявних ресурсів, формування зв'язків з іншими суб'єктами залишаються малодослідженими.

При дослідженні домогосподарства необхідно враховувати особливості як вертикальних, так і горизонтальних зв'язків з іншими суб'єктами економічної системи.

Таким чином, домогосподарство є складним, динамічним і значною мірою автономним суб'єктом економічної системи, якому найбільше властиві якості самовдосконалення й самовідтворення. Домогосподарство потребує більш ґрунтовного дослідження, тому що відіграє одну з основних ролей у створенні національного доходу.

О. Ю. Старіков, канд. екон. наук, доц.,
кафедра економіки агропромислових формувань

ДОСВІД АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ БАКАЛАВРСЬКОГО РІВНЯ

У вищій економічній освіті України відбуваються значні зміни — сьогодні важливим стає не обсяг знань майбутнього спеціаліста, а уміння їх успішно використовувати у змінному середовищі. При цьому викладачам доводиться поступово переходити від ро-